

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Бууцагаан сумын ОНХС-ийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2025/027/НА-СТА-ОНТС

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Баянхонгор хот 2025.02.25</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: Munkhbatb@audit.gov.mn Аудитын менежер: М.Алтантуяа Утас: 99061829 Цахим хаяг: Altantuyam@audit.gov.mn Аудитор: А.Адилзаяа Утас: 80870886 Цахим хаяг: Adilzayaa@audit.gov.mn Цахим хуудас: www.audit.mn</p>
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	3
2. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	6
2.1 Албан шаардлага	6
2.2 Төлбөрийн акт	7
3. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	7
4.ТӨСВИЙН ЗАХИРАГЧИЙН АНГИЛЛААР АУДИТАД ХАМРАГДСАН БАЙДАЛ БА САНАЛ ДҮГНЭЛТИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ	9

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

1.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/			
Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	59,897,790.00	54,430,726.04
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	59,897,790.00	54,430,726.04
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	59,897,790.00	54,430,726.04
31210	Төгрөг	59,897,790.00	54,430,726.04
31211	Төрийн сангийн харилцах	59,897,790.00	54,430,726.04
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	59,897,790.00	54,430,726.04
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	59,897,790.00	54,430,726.04
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	59,897,790.00	54,430,726.04
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	59,897,790.00	54,430,726.04
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	76,912,572.00	59,897,790.00
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-17,014,782.00	-5,467,063.96
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	59,897,790.00	54,430,726.04

1.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/			
Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	477,693,200.00	550,511,412.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	9,000,000.00	12,811,800.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	9,000,000.00	12,811,800.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	9,000,000.00	12,811,800.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	9,000,000.00	12,811,800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	468,693,200.00	537,699,612.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	468,693,200.00	537,699,612.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	64,472,900.00	197,932,012.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	404,220,300.00	339,767,600.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	494,707,982.00	555,978,475.96
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	494,707,982.00	555,978,475.96
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	494,707,982.00	555,978,475.96
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	494,707,982.00	555,978,475.96
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	494,707,982.00	555,978,475.96

III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-17,014,782.00	-5,467,063.96
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-17,014,782.00	-5,467,063.96

1.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	477,693,200.00	550,511,412.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	9,000,000.00	12,811,800.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	9,000,000.00	12,811,800.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	9,000,000.00	12,811,800.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	9,000,000.00	12,811,800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	468,693,200.00	537,699,612.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	468,693,200.00	537,699,612.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	64,472,900.00	197,932,012.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	404,220,300.00	339,767,600.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	477,693,200.00	550,511,412.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	494,707,982.00	555,978,475.96
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	494,707,982.00	555,978,475.96
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	494,707,982.00	555,978,475.96
220001	Барилга байгууламж	494,707,982.00	555,978,475.96
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-494,707,982.00	-555,978,475.96
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-17,014,782.00	-5,467,063.96
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	76,912,572.00	59,897,790.00
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	59,897,790.00	54,430,726.04

1.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	76,912,572.00	76,912,572.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	76,912,572.00	76,912,572.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	-17,014,782.00	-17,014,782.00
10	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	59,897,790.00	59,897,790.00
11	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	59,897,790.00	59,897,790.00
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	59,897,790.00	59,897,790.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	-5,467,063.96	-5,467,063.96
20	2024 оны 12-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	54,430,726.04	54,430,726.04

1.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	620,365,500	555,978,476	64,387,024.04	89.6
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	620,365,500	555,978,476	64,387,024.04	89.6
22000 1	Барилга байгууламж	620,365,500	555,978,476	64,387,024.04	89.6
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	620,365,500	550,511,412	69,854,088	88.7
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	360,025,400	537,699,612	-177,674,212	149.4
3200 01	Орон нутгийн төсвөөс	0	197,932,012	-197,932,012	
3200 02	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	360,025,400	339,767,600	20,257,800	94.4
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	260,340,100	12,811,800	247,528,300	4.9
3500 01	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	217,699,400	12,811,800	204,887,600	5.9

3500 03	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	42,640,700	0	42,640,700	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	59,897,790	-59,897,790	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	54,430,726.04	54,430,726.04	-

2. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 206,725.6 мянган төгрөгийн 5 зөрчил¹ илэрснээс 203,725.6 мянган төгрөгийн 4 албан шаардлага, 300.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт хүргүүлээ.

2.1 Албан шаардлага

2.1.1 Бууцагаан сумын ИТХ-ын 17/12 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөлийг сайжруулах" ажлын хүрээнд хийгдсэн 20,000,000 (Хорин сая) төгрөгийн худалдан авалт нь иргэдээс санал аваагүй байна.

Энэ нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 4 дүгээр зүйл 4.3.2 "ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээ нь тухайн орон нутгийн иргэдийн саналаар дэмжигдэж эрэмбэлэгдсэн байх" заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Цаашид алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

2.1.2 Бууцагаан сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангаас "Соёлын төвийн гэрэлтүүлэг авах" ажлыг 10,000,000 (Арван сая) төгрөгөөр баталсан байхад Үүрээр цацрах гэгээ ХХК-тай 12,450,000 (Арван хоёр сая дөрвөн зуун тавин мянга) төгрөгийн гэрээ хийж, соёлын төвд баталсан бусад арга хэмжээний хэмнэлтээс 2,450,000 (Хоёр сая дөрвөн зуун тавин мянга) төгрөг зарцуулсан байна.

Энэ нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 4 дүгээр зүйл 4.7.5 "ОНХС-ийн хөрөнгөөс санхүүжүүлэх суурь зардлыг тухайн жилийн төсвийн тухай хуулиар батлагдсан төсвийн хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй; Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйл 41.2.2 "батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: ОНХС-ийн хэмнэлтийг зарцуулсан байдлыг таслан зогсоох, алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

2.1.3 Иргэдээс санал аваагүй, ИТХ-ын 17/12 дугаар тогтоолоор баталсан “Сумын баяр наадам”-ын зардалд 99,900,000 төгрөг зарцуулсан байна.

Энэ нь "Төсвийн тухай хуулийн 60 дүгээр зүйл 60.3.3 “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийг үндэсний их баяр наадмаас бусад баяр, наадам, ойн арга хэмжээ, шашны зан үйлийн болон ёслолын зардлыг санхүүжүүлэхийг хориглоно”, "Засгийн газрын 2010 оны 271 "Жишиг хэмжээг тогтоох тухай" тогтоолын 1 дүгээр зүйл "Үндэсний их баяр наадмын зориулан төсвөөс гаргах санхүүжилтийн жишиг дээд хэмжээг суманд 5 сая байна" гэснийг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Цаашид алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллах албан шаардлага хүргүүлэв.

2.1.4 Бууцагаан сумын ОНХС-ийн шилэн дансны нэгдсэн цахим системд таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 89,075,651 (Наян есөн сая далан таван мянга зургаан зуун тавин нэг) төгрөгийн зарлагын 8 гүйлгээг мэдээлээгүй орхигдуулсан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.5 дахь “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ: цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр”, 6.4.8 дахь “6.4.8.бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр” гэснийг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны цахим хуудаст нөхөн мэдээлэх, алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

2.2 Төлбөрийн акт

2.2.1 Сү Чо Ба Даймонд ХХК-тай байгуулсан 38,000,000 (Гучин найман сая) төгрөгийн Наадмын талбайн стадион барих ажлын гэрээнд заасан Зургийн үнэ болох 300,000 (Гурван зуун мянга) төгрөгийг суутгаагүй байна.

Энэ нь гүйцэтгэгч компанитай байгуулсан 202405241 дугаартай “Наадмын талбайн стадион барих ажлын гэрээ”-ний 8 дугаар зүйл 8.2 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Буруутай албан тушаалтнаар төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

3. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Бууцагаан сумын ОНХС-ийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Бууцагаан сумын ИТХ-ын 17/12 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөлийг сайжруулах" ажлын хүрээнд хийгдсэн 20,000,000 (Хорин сая) төгрөгийн худалдан авалт нь иргэдээс санал аваагүй байгаа нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 4 дүгээр зүйл 4.3.2 заалтыг зөрчсөн байна.	1	20,000.0			1	20,000.0		
"Соёлын төвийн гэрэлтүүлэг авах" ажлыг 10,000,000 төгрөгөөр баталсан байхад Үүрээр цацрах гэгээ ХХК-тай 12,450,000 төгрөгийн гэрээ хийж, соёлын төвд баталсан бусад арга хэмжээний хэмнэлтээс 2,450,000 төгрөг зарцуулсан байгаа нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журмын 4 дүгээр зүйл 4.7.5 , Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйл 41.2.2 заалтуудыг зөрчсөн байна.	1	2,450.0			1	2,450.0		
Иргэдээс санал аваагүй, ИТХ-ын 17/12 дугаар тогтоолоор баталсан "Сумын баяр наадам"-ын зардалд 99,900,000 төгрөг зарцуулсан байгаа нь "Төсвийн тухай хуулийн 60 дүгээр зүйл 60.3.3 дахь заалтыг зөрчсөн байна.	1	94,900.0			1	94,900.0		
Бууцагаан сумын ОНХС-ийн шилэн дансны нэгдсэн цахим системд таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 89,075,651 төгрөгийн зарлагын 8 гүйлгээг мэдээлээгүй байгаа нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.5, 6.4.8 дахь заалтуудыг зөрчсөн байна.	1	89,075.6			1	89,075.6		

Сү Чо Ба Даймонд ХХК-тай байгуулсан 38,000,000 төгрөгийн Наадмын талбайн стадион барих ажлын гэрээнд заасан Зургийн үнэ болох 300,000 төгрөгийг суутгаагүй байна. Энэ нь гүйцэтгэгч компанитай байгуулсан 202405241 дугаартай “Наадмын талбайн стадион барих ажлын гэрээ”-ний 8 дугаар зүйл 8.2 дахь заалтыг зөрчсөн байна.	1	300.0	1	300.0				
Дүн	5	206,725.6	1	300.0	4	206,425.6		

4.ТӨСВИЙН ЗАХИРАГЧИЙН АНГИЛЛААР АУДИТАД ХАМРАГДСАН БАЙДАЛ БА САНАЛ ДҮГНЭЛТИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо			Санал дүгнэлтийн хэлбэр				
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	ТШЗ			1					
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЭЗ								
	НИЙТ			1					

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.